

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
(पूर्वीचे पुणे विद्यापीठ)

परिपत्रक क्र. ३९/२०२४

विषय :- दिनांक २५ जानेवारी रोजी "राष्ट्रीय मतदार दिन" म्हणून साजरा करणेबाबत.

संदर्भ :- १. महाराष्ट्र शासन, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांचे पत्र क्र.संकीर्ण २०२४/प्र.क्र.१९/वि.शि.५, दि.२३/०१/२०२४.

२. महाराष्ट्र शासन, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांचे परिपत्रक क्र.संकीर्ण २०२१/प्र.क्र.१५३/विशि-३, दि.२२/१२/२०२१.

दरवर्षाप्रमाणे यावर्षी दिनांक २५ जानेवारी, २०२४ रोजी "राष्ट्रीय मतदार दिन" साजरा करण्यात येणार आहे. दिनांक २५ जानेवारी २०२४ रोजी राज्यातील सर्व विद्यापीठांमध्ये व त्यांच्याशी संलग्न महाविद्यालयांमध्ये दरवर्षी राष्ट्रीय मतदार दिन अनिवार्यपणे साजरा करणेबाबत संदर्भीय शासन पत्र/परिपत्रकान्वये कळविलेले आहे. सदर पत्र/परिपत्रकामध्ये सर्व बाबी स्वयंस्पष्ट आहेत. (सोबत सदर पत्र/परिपत्रकाची प्रती जोडत आहे.)

त्या अनुषंगाने या परिपत्रकाद्वारे सर्व संबंधितांना कळविण्यात येते की, विद्यापीठातील सर्व शैक्षणिक, संचालक व प्रशासकीय विभागप्रमुखांनी तसेच विद्यापीठाशी संलग्न सर्व महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त संस्था यांनी आपआपल्या विभागात दिनांक २५ जानेवारी, २०२४ हा दिवस "राष्ट्रीय मतदार दिन" म्हणून सोबत जोडलेल्या शासन पत्र/परिपत्रकामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे कार्यक्रम आयोजित करून सदर शासन पत्र/परिपत्रकाचे अनुपालन करावे, ही विनंती.

सोबत :- १. महाराष्ट्र शासन, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांचे पत्र क्र.संकीर्ण २०२४/प्र.क्र.१९/वि.शि.५, दि.२३/०१/२०२४.

२. महाराष्ट्र शासन, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांचे परिपत्रक क्र.संकीर्ण २०२१/प्र.क्र.१५३/विशि-३, दि.२२/१२/२०२१.

गणेशखिंड, पुणे - ४११ ००७

जा.क्र. : एएन/ 476

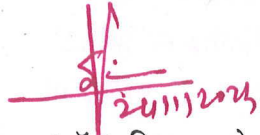
दिनांक : 24 JAN 2024

सोबत :- वरीलप्रमाणे.

प्रत माहिती व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी :-

१. मा.विभागप्रमुख, सर्व शैक्षणिक विभाग
२. मा.संचालक, सर्व प्रशाला
३. मा.शाखाप्रमुख, सर्व प्रशासकीय शाखा
४. मा.प्राचार्य, विद्यापीठाशी संलग्न सर्व महाविद्यालये
५. मा.संचालक, विद्यापीठाच्या मान्यताप्राप्त सर्व संस्था

सदर परिपत्रकातील आशय आपल्या विभागातील सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावा, ही विनंती.

(प्रा.(डॉ.) विजय खरे)
प्रभारी कुलसचिव

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग मंत्रालय विस्तार, कक्ष क्रमांक-४२१,

चौथा मजला, मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई-४०० ०३२

दूरध्वनी क्र ०२२-२२७९३१७१

Email ID : vishi5.hted-mh@mah.gov.in

क्र. संकीर्ण २०२४/ प्र.क्र. १९/ वि.शि.५

दिनांक:- २३/०१/२०२४

प्रति - सर्व कुलसचिव, अकृषि विद्यापीठे, महाराष्ट्र राज्य

विषय - "२५ जानेवारी रोजी राज्यातील सर्व विद्यापीठांमध्ये व त्यांच्याशी संलग्न महाविद्यालयांमध्ये राष्ट्रीय मतदार दिन साजरा करणेबाबत"

संदर्भ - १) या विभागाचे शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण २०२१/ प्र.क्र. १५३/ वि शि ३,
दिनांक २२/१२/२०२१

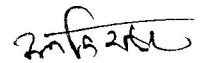
२) उप सचिव तथा सह मुख्य निवडणूक अधिकारी, सामान्य प्रशासन विभाग /
कार्यासन ३३ यांचे दि. १९/१/२०२३ चे पत्र

महोदय,

राज्यातील सर्व विद्यापीठांमध्ये व त्यांच्याशी संलग्न महाविद्यालयांमध्ये दरवर्षी दिनांक २५ जानेवारी रोजी राष्ट्रीय मतदार दिन अनिवार्यपणे साजरा करणेबाबत संदर्भ क्र. १ मध्ये नमूद परिपत्रकान्वये कळविण्यात आले आहे.

सदर परिपत्रकातील सुचनांनुसार आपले विद्यापीठ व संलग्नीत महाविद्यालयांमध्ये दिनांक २५/०१/२०२४ रोजी राष्ट्रीय मतदार दिन साजरा करण्याबाबत उचित कार्यवाही करण्यात यावी, ही विनंती.

आपला,

(अजित बाविस्कर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत- १)संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, पुणे.

२) उप सचिव तथा सह मुख्य निवडणूक अधिकारी, सामान्य प्रशासन विभाग / कार्यासन ३३,
मंत्रालय, मुंबई

अकृषी विद्यापीठे व त्याच्याशी संलग्न महाविद्यालयांमध्ये, अभिमत विद्यापीठे, स्वयंअर्थसहाय्यित विद्यापीठे व तत्सम शैक्षणिक संस्थांमध्ये दि. २५ जानेवारी रोजी राष्ट्रीय मतदार दिन राबविण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण-२०२१/प्र.क्र. १५३/विशि-३,
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दि. २२ डिसेंबर, २०२१.

- वाचा :** १) उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाचे परिपत्रक क्रमांक : संकीर्ण-२०२१/प्र.क्र.१५३/विशि-३, दि.२३ जुलै, २०२१.
२) प्रधान सचिव तथा मुख्य निवडणूक अधिकारी यांचे अर्धशासकीय पत्र क्रमांक: संकीर्ण-२०२१/प्र.क्र.८००/२१/३३, दिनांक २० डिसेंबर, २०२१.

परिपत्रक

दि.२५ जानेवारी, १९५० रोजी भारत निवडणूक आयोगाची स्थापना झाली. भारत निवडणूक आयोगाचा हा स्थापना दिवस २०११ पासून संपूर्ण देशभरात -राष्ट्रीय मतदार दिन- म्हणून साजरा केला जातो. राष्ट्रीय मतदार दिन साजरा करण्याचा मुख्य उद्देश हा मतदारांना, विशेषतः नवमतदारांना मतदार यादीत नाव नोंदणीसाठी प्रोत्साहन देणे, सुलभरीत्या त्यांची नाव नोंदणी करून घेणे, हा आहे. देशातील मतदारांना समर्पित केलेल्या या दिवसाचा उपयोग मतदारांचा निवडणूक प्रक्रियेतील सहभाग वाढावा म्हणून त्यांना जागरूक करण्यासाठी केला जातो. राष्ट्रीय मतदार दिनाच्या कार्यक्रमात नवमतदारांचा सत्कार करून त्यांना मतदार ओळखपत्र दिले जाते.

२. या पार्श्वभूमीवर सुजाण आणि जबाबदार नागरिक घडविण्यासाठी महाराष्ट्रातील सर्व अकृषी विद्यापीठे आणि संलग्न महाविद्यालयांमध्ये दि. २५ जानेवारी रोजी राष्ट्रीय मतदार दिन दरवर्षी अनिवार्यपणे साजरा करण्यात यावा. सदर दिवशी पुढीलप्रमाणे कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात यावे :

१. शासनाच्या समक्रमांकाच्या दि. २३/०७/२०२१ च्या परिपत्रकान्वये, सर्व अकृषी विद्यापीठे व त्याच्याशी संलग्न महाविद्यालयांमध्ये, अभिमत विद्यापीठे, स्वयंअर्थसहाय्यित विद्यापीठे व तत्सम शैक्षणिक संस्थांमध्ये निवडणूक साक्षरता मंडळ स्थापन करण्याच्या सूचना यापूर्वी देण्यात आल्या आहेत. महाविद्यालयांमध्ये स्थापन केलेल्या निवडणूक साक्षरता मंडळ या व्यासपीठांतर्गत सदर दिवशी विद्यार्थ्यांसाठी मताधिकार, लोकशाही या विषयासंबंधी विविध स्पर्धा घेण्यात याव्यात : निबंध, वक्तृत्व, रांगोळी, चित्रकला, भित्तिपत्रक (पोस्टर), रील (एक मिनिटांचे व्हिडिओ), मीम, गाणे, विडंबन काव्य, घोषवाक्य इ. स्पर्धा. (मताधिकार, लोकशाही या संबंधीच्या सर्वसमावेशक स्पर्धांच्या विषयांची यादी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट १ मध्ये देण्यात आली आहे.)
२. मताधिकार, लोकशाही यासंबंधी परिसंवाद, व्याख्यान यांचे आयोजन करावे.
३. विद्यार्थ्यांसोबत लोकशाहीवर निष्ठा ठेवण्यासंबंधी शपथ घेण्याचा कार्यक्रम घेण्यात यावा. (मराठी, हिंदी आणि इंग्रजी भाषांतील शपथेचा नमुना सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट २ मध्ये देण्यात आलेला आहे.)

३. उपरोल्लिखित उपक्रमांशिवाय महाविद्यालयांना इतरही पद्धतीने राष्ट्रीय मतदार दिन साजरा करता येईल. परिशिष्ट १ मध्ये नमूद केलेल्या स्पर्धाव्यतिरिक्त इतरही नाविन्यपूर्ण कार्यक्रमांचे आयोजन करुन २५ जानेवारी हा दिवस “राष्ट्रीय मतदार दिन” म्हणून दरवर्षी साजरा करण्यात यावा. तसेच, सदर कार्यक्रम साजरा करताना कोविड-१९ संबंधी शासनाच्या नियमांचे पालन करण्यात यावे.

४. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करुन देण्यात आले असून त्यांचा संकेतांक क्रमांक २०२११२२२१६२९०३०१०८ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

AJIT MADHUKARRAO
BAWISKAR

Digitally signed by AJIT MADHUKARRAO BAWISKAR
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra, ou=HIGHER AND TECHNICAL
DEPARTMENT, postalCode=400033, st=Maharashtra,
2.5.4.20=88088eb755bc8445fa360baa8797820b6265d75275a72ff6a319
7756ff64c9,
serialNumber=99eb528028df71ebdfcd2896a2094499192ad3899261fead4
2ffdb8a3141ab69, cn=AJIT MADHUKARRAO BAWISKAR
Date: 2021.12.22 16:30:05 +05'30'

(अजित म. बाविस्कर)

उप सचिव

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

प्रत -

१. मा. राज्यपाल यांचे खाजगी सचिव.
२. मा. प्रधान सचिव तथा मुख्य निवडणूक अधिकारी मंत्रालय, मुंबई.
३. कुलगुरु, सर्व अकृषि विद्यापीठे, अभिमत विद्यापीठे, स्वयंअर्थसहाय्यित विद्यापीठे.
४. संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, पुणे.
५. संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, मुंबई.
६. कुलसचिव, सर्व अकृषि विद्यापीठे, अभिमत विद्यापीठे, स्वयंअर्थसहाय्यित विद्यापीठे.
७. मा. मंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव.
८. मा. राज्यमंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव.
९. जिल्हा निवडणूक अधिकारी, सर्व जिल्हे.
१०. निवड नस्ती.

परिशिष्ट १

विविध स्पर्धासाठी विषयांची यादी पुढे देण्यात आली आहे. महाविद्यालयांना याव्यतिरिक्त इतरही स्पर्धा मताधिकार, लोकशाही यांसंबंधी विषय देऊन घेता येतील. यांतील काही स्पर्धा राष्ट्रीय मतदार दिनाच्या आधी घेऊन सदर दिवशी विद्यार्थ्यांना बक्षिसे देण्यात यावीत. तसेच, रांगोळी, भित्तिपत्रक या स्पर्धांचे आयोजन सदर दिवशीही करता येईल, जेणेकरून वातावरणनिर्मिती होईल. या काळात महाविद्यालये ऑनलाइन सुरू असतील तर आभासी व्यासपीठावरून शक्य होतील, अशा स्पर्धा घेण्यात याव्यात.

अ. निबंध

१. मी मताधिकार बजावणार कारण...
२. मताधिकाराची सक्ती करावी का?
३. सोहळा लोकशाहीचा, जागर मताधिकाराचा
४. हक्क वंचितांचे, मार्ग मताधिकाराचा
५. मी नव्या युगाचा/युगाची मतदार
६. शहरी मतदारांची अनास्था - कारणे आणि उपाय
७. मी माझं मत विकणार नाही!
८. एका बोटारच्या शाईची किंमत?

आ. मीम

१. निवडणुकीच्या दिवशी फिरायला जाणारे लोक
२. सगळी व्यवस्था भ्रष्ट आहे असे समजून मताधिकार न बजावणारे लोक
३. मतदार नोंदणी न करणारे लोक
४. अठराव्या वर्षाची जबाबदारी - मतदार नोंदणी
५. माझ्या महाविद्यालयातील १८ वर्षे पूर्ण केलेल्या युवांनी मतदार नोंदणी करावी म्हणून...

इ. लघुपट

१. गोष्ट लोकशाहीची
२. मताधिकार हा माझा कायदेशीर अधिकार
३. सार्वत्रिक प्रौढ मताधिकाराचे महत्त्व
४. अपंगांच्या मताधिकाराचे महत्त्व आणि आवाहन
५. तृतीय पंथीयांच्या मताधिकाराचे महत्त्व आणि आवाहन

ई. वक्तृत्व

१. आपल्या देशात लोकशाही रुजली आहे का?
२. ...म्हणून मी मताधिकार बजावतो / बजावते!
३. लोकशाही आणि तरुण मतदार
४. व्यवस्था बदलाचा राजमार्ग : मताधिकार
५. मताधिकाराची सक्ती करावी का?
६. सक्षम लोकशाहीची पहिली पायरी - मतदार नोंदणी

उ. चित्रकला

१. १८ वर्षे पूर्ण झालेल्यांना मतदार नोंदणी करण्याचे आवाहन
२. स्त्रियांना मतदार नोंदणीचे आवाहन
३. अपंगांच्या मताधिकाराचे महत्त्व आणि आवाहन
४. तृतीय पंथीयांच्या मताधिकाराचे महत्त्व आणि आवाहन

ऊ. घोषवाक्य

१. सर्वोत्कृष्ट शासनपद्धती - लोकशाही
२. १८ वर्षे पूर्ण झालेल्यांना मतदार नोंदणीचे आवाहन
३. मताधिकाराचे महत्त्व

ए. गाणे

१. लोकशाही शासनपद्धतीचे फायदे
२. १८ वर्षे पूर्ण झालेल्यांना मतदार नोंदणीचे आवाहन
३. सक्षम लोकशाहीसाठी मताधिकाराचे महत्त्व

परिशिष्ट २
राष्ट्रीय मतदार दिवस
मतदारांसाठी प्रतिज्ञा

मराठी

“आम्ही, भारताचे नागरिक, लोकशाहीवर निष्ठा ठेवून, याद्वारे, प्रतिज्ञा करतो की, आपल्या देशाच्या लोकशाही परंपरांचे जतन करू आणि मुक्त निःपक्षपाती व शांततापूर्ण वातावरणातील निवडणूकांचे पावित्र्य राखू व प्रत्येक निवडणूकीत निर्भयपणे तसेच धर्म, वंश, जात, समाज, भाषा यांच्या विचारांच्या प्रभावाखाली न येता किंवा कोणत्याही प्रलोभनास बळी न पडता मतदान करू.”

*****

हिंदी

“हम, भारत के नागरिक, लोकतंत्र में अपनी पूर्ण आस्था रखते हुए यह शपथ लेते हैं की हम अपने देश की लोकतांत्रिक परम्पराओंकी मर्यादा को बनाए रखेंगे तथा स्वतंत्र, निष्पक्ष एवं शांतिपूर्ण निर्वाचन की गरिमा को अक्षुण्ण रखते हुए, निर्भीक होकर, धर्म, वर्ग, जाति, समुदाय, भाषा अथवा अन्य किसी भी प्रलोभन से प्रभावित हुए बिना सभी निर्वाचनो में अपने मताधिकार का प्रयोग करेंगे.”

*****

English

“We, the citizens of India, having abiding faith in democracy, hereby pledge to uphold the democratic traditions of our country and the dignity of free, fair and peaceful elections, and to vote in every election fearlessly and without being influenced by considerations of religion, race, caste, language or any inducement.”

*****